

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, „Narodni dom“,
I. nadstr. — Telefon: št. 77.

Izhaja vsako soboto.

Inserati se računajo po velikosti in so cene v upravi
na razpolago.

Mesečna naročnina: za tuzemstvo 6, za inozemstvo 8 Din.

Neustrašeno na delo in zmagali bomo!

Socijalni demokrati, kakor tudi klerikalci hočejo z goljufijo in terorjem onemogočiti svobodo volitev. — Veliko navdušenje za Neodvisno delavsko listo, na kateri edino so pravi zastopniki delavstva. — Vsi po glasovnice. — Pazite, da izročite glasovnice samo našim zaupnikom.

Falzifikatorji.

Če se očita socijalnim demokratom in kumunštom lumparije, katerih se poslužuje v volilni borbi za Delavsko zbornico, odgovarjajo čučno: Tako delamo mi volitve.

Prevara torej, tatvina glasovnic, potvarjanje podpisov, teror po delavnicah, je edino socijalno-demokratsko-komunistično volilno orožje. Z argumenti načelnega boja se ne upajo pred delavstvo, ker vedo, da bi bili poraženi.

Ze volilni red Delavske zbornice so socijalni demokrati prikočili tako, da so možne s strani tistega, ki ima volitve v rokah, največje nedopustne manipulacije. Ze takrat, ko so socijalni demokrati sestavljali volilni red, so vodili račune o tem, kako se bo lahko potlačila svobodna volja delavstva. Čudimo se, kako je moglo ministrstvo za socijalno politiko potrditi volilni red, ki daje toliko možnosti uganjati nepoštenost. Gotovo ga ni nihče prebral v Beogradu, drugače kratkoma ne bi mogel biti potrjen.

Navzlic največjim volilnim sleparijam se socijalni demokrati ne sramujejo, da pišejo v svojem tisku o nasiljstvih predstavnikov drugih kandidatnih list. V kolikor se te pamletske in lažne obdolžitve tičejo Neodvisne delavske liste niti ne odgovarjamo. Kajti socijalni demokrati jih iznašajo samo zato, da bi vsaj nekoliko maskirali svoja volilna banditstva. Pa se jim ne bo posrečilo. Vsak posamezen slučaj volilnega nasilja si zabeležujemo in vse pride na dan in na vrsto v pravem času ter na pravem mestu.

Naš namen je bil, nastopiti v volilni borbi kolikor možno lojalno napram naprednim socijalističnim skupinam, predvidevajoč nujnost bodočega skupnega dela. Toda vzpričo početja socijalnih demokratov moramo iz rezerve. Posebno neučevn slučaj tatvine glasovnic, ki smo ga ovadili državnemu pravdnistvu, nam vsiljuje tudi napram socijalnim demokratom zavzeti najostrejši afront.

Ne rečemo, da ne bi bili za sodelovanje v pravilno izvoljenimi soc. demokratičnimi člani Delavske zbornice. Nismo pa gotovo za skupno delo s člani, ki so pridobili svoje mandate s falzifikat volilnega postopanja. Te sploh ne moremo smatrati za delavske zastopnike, ampak za utihotapljene marijone volilnih sleparij.

Socijalni demokrati bodo svoje volilne falzifikate še prav bridko obžalovali. Navzlic vsem goljufijam ne bodo imeli absolutne večine v zbornici. Prepričani smo, da bomo zbrali mi na Neodvisno delavsko listo poštenim potom toliko glasov, da bomo odločilen faktor v Delavski zbornici. Takrat pa, socijaldemokratični falzifikatorji, na svidenje!

Naše somišljenike opozarjamo, da zadnje dni volilne kampanje podeseterijo svojo pridnost in poštrevnost v agitaciji za edino pošteno Neodvisno delavsko listo in odvrnejo vsakega poštenega delavca, da bi glasoval za falzifikatorje svobodnih volitev.

Našim bratom in sestram! Slovenskemu delavcu!

Volilni boj za volitve v Delavsko zbornico je dosegel v teh dneh svoj vrhunec. Vsi naši nasprotniki so z združenimi močmi na delu, da si pridobijo kar največ glasovnic in tako tudi moč v Delavski zbornici. Poslužujejo se vseh mogočih goljufij, sleparstev, intrig in laži, da si pridobijo one glasovnice, ki bi jih drugače nikoli ne dobili.

Tudi mi moramo v teh zadnjih dneh porabiti vso svojo moč in vse svoje sile, da pridobimo Neodvisni delavski listi kar največ glasov. Zato se nam zdi zelo potrebno, da še enkrat damo vsem našim zaupnikom in volilcem navodila, kako naj v teh dneh postopajo. Predvsem je treba paziti,

da gredo vsi naši volilci po glasovnice. Glasovnice je treba dvigniti v vseh krajih, kjer so sedeži uradnih krajevnih volilnih odborov in pet kilometrov v območju takega sedeža. Kraji izven 5 km dobijo glasovnice dostavljene.

Tudi večji obrati z nad 20 delavci dobijo glasovnice dostavljene. Pazite povsod, da prejmete glasovnico v roko. Glasovnica obstoja iz kuverte z dostavnico, na kateri je napisano ime in priimek, številka strani in tekoča številka volilnega imenika, v katerem je volilec vpisan. Poleg kuverte prejme vsak volilec še rumeno izkaznico, na kateri je napisano »Glasovnica« in beli listek kot glasovnico. Beli listek je namenjen za našo glasovnico, ki je tiskana in na njej je zapisano:

»Glasujem za Neodvisno delavsko listo, katere nosilec je Rudolf Juvan.«

Take glasovnice se dobe pri vseh naših zaupnikih, odbornikih in volilnih pisarnah. Ako jo nimate na razpolago, napišite na beli listek gornje besedilo ali pa pošljite kuverto nam brez te glasovnice. Rumeni listek naj ostane v kuverti, ker je sicer glas neveljaven! Opozorite na to vse naše volilce.

Vsi naši zaupniki in agitatorji naj stori v zadnjih dneh svojo dolžnost. Obiščite slehernega volilca in ga pridobite za to, da vam odda svoj glas. Pri tem ne bodite nasilni kot so naši nasprotniki, ker hočemo dobiti svoje glasove brez nasilstva in sleparij.

Opozorite vse volilce o razlikah med posameznimi listami. Naš slovenski delavec naj voli one, ki so mu najbližji. Naj voli one naše delavce, ki so samostojni in ne hlapčujejo ne Rimu in ne nemškemu Amsterdamu. Spomnite naše domače delavce na to, da je danes brezpraven na svojih tleh ravno vsled tega, ker so oni, ki vodijo danes delavski pokret odvisni od Amsterdama. Ves internacionalni pokret delavstva vodi danes v Amsterdamu Nemci. Oni, ki se zbirajo v Strokovni komisiji, hlapčujejo pod krinko internacionalne tuju.

Slovenski delavec mora biti samostojen in voditi domačo, slovensko, jugoslovansko delavsko politiko.

Spomnite naše domače delavstvo, da imamo toliko brezposelnega domačega delavstva ravno vsled tujeve, ki pod krinko internacionalizma prihajajo k nam in odjedajo domačinom kruh. Te tuje branijo gospodje okrog Strokovne komisije, ki pravijo, da jim je vseeno ali ima delo naš domači delavec ali pa Nemec, Madžar ali Italijan. Nam slovenskim delavcem ne sme biti vseeno. Pred vsem zaščitimo našega delavca in mu dajmo kruh, in ko bo naš delavec imel dovolj kruha, ga dajmo tujcu. Povsod delajo tako, le pri nas ne, ker hočejo tako gospodje Nemci v Amsterdamu, ki diktirajo delavsko politiko našim sodrugom v Sloveniji.

Bratje, sestre! Slovenski delavec! Bodi odločen in samosvoji! Sam vodi svojo delavsko politiko in ščiti svoje interese. Ne čakaj milosti od Rima in Amsterdamu, ki sta ti sovražna in ti hočeta samo zlo. Zavrni vse krive preroke, ki prihajajo z medenimi besedami, da te prepele in prodajo tujcu.

Bodi odločen in daj pri volitvah v Delavsko zbornico svoj glas Neodvisni delavski listi.

na kateri so zbrani narodno in socijalno čuteči delavski zastopniki, ki te ne bodo prodali tujcu in se mu ne bodo klanjali, temveč bodo energično ščitili interese domačega delavstva. Vsi kot en moč na delo, na podvojeno delo za čim lepšo zmago naše liste, ki mora zmagati!

Glasovnice so delijo tudi ob nedeljah in praznikih!

Porabite nedeljski prosti čas za to, da sigurno dvignete glasovnice. Ko prejmete glasovalno kuverto, se na oddajni listek, je prilepljen na kuverti, različno podpisite, iz kuverte vzemite bel listič in ga raztrgajte, na njegovo mesto pa denite glasovnico z besedilom: Glasujem za Neodvisno delavsko listo, katere nosilec je Rudolf Juvan. Tako glasovnico dobite pri vseh naših zaupnikih ali pa v tajništvo NSSZ v Narodnem domu, pritičeje desno, in v

tajništvo Unije v Kazini. Glasovalno kuverto prinesite potem v glavno volilno pisarno Neodvisne delavske liste v tajništvo NSSZ v Narodni dom.

Ne pozabite vzeti seboj kake uradne legitimacije, n. pr. poselsko ali delavsko knjižico, krstni ali domovinski list itd.

Glasovnice dvignite najpozneje do 26. januarja, ker se 27. januarja zaključijo dviganje in bi nedvignjene glasovnice lahko uporabili naši nasprotniki.

V večjih obratih, kjer bodo glasovnice dostavljene, pazite, da jo vsako prejme. Če bi jo kdo ne prejel, naj se javi tajništvo NSSZ v Narodnem domu.

Narodno in napredno delavstvo mora v boj za častno zmago Neodvisne delavske liste!

Strokovna komisija ovadena državnemu pravdnistvu radi goljufije.

Gospodom pri Strokovni komisiji gre prav trda pri volitvah v Delavsko zbornico in se zato poslužujejo najnižkotnejših sleparij in nasilstev ter goljufij. Ti gospodje so šli tako daleč, da so prišli navzkriž s kazenskim zakonom in so bili ovadeni državnemu pravdnistvu radi goljufije.

Ne bo odveč če našim poštenim volilcem povemo o drzni goljufiji, ki so jo zagrešili gospodje pri Strokovni komisiji in prišli tako v nasprotje s kazenskim zakonom ter bodo dajali za to goljufijo tudi odgovora pred sodnijo. Neka stranka je v soboto 16. t. m. klicala na telefon našega tajnika Kravosa in pri tem napravila usodno pomoto, da je mesto telefonske številke 77 poklicala številko 225, ki jo ima Strokovna komisija. Ta stranka je imela oddati našemu tajniku nekaj glasovnic. Na odziv in vprašanje, da li je g. Kravos v tajništvu, se ji je odgovorilo, da pride takoj. In res se je nato oglašil gospod, ki se je izdajal za našega tajnika in bil celo tako predrzen, da je imenovano stranko nazival s sestro, za katerega pozitivno vemo, kdo je bil, zanimal, da ima stranka oddati glasovnice in je obljubil, da pošlje ob 5. uri popoldne po glasovnice. Točno ob določen uri, se je pri stranki zglasil neki zaupnik Strokovne komisije, ki se je legitimiral s tem, da ga je poslal tov. Kravos in prosil, da se mu izroče glasovnice. Z zlorabo imena našega tajnika je prejel glasovnice in dal zato potrdilo, na katerega se je podpisal z imenom J. Vernik. Taka zloraba tujege imena je po kazenskemu zakonu strogo kazniva in upamo, da bo državno pravdnistvo, kateremu se je slučaj naznanil, podvezlo potrebne korake, da bodo krivci prejeli zasluženo kazen. Gospodje sodrugi pri Strokovni komisiji so ta čin priznali in sicer po tajniku Golmajerju, ki je predsedniku NSSZ Juvanu z nasmeškom odgovoril na opazko, da se bo zadeva izročila pristojni oblasti: »Naznanite kar, če vam bo ratalo.« Tudi gosp. Vospersnik se je rad pobahal s tem slučajem in povedal, da bodo socijalni demokratje podvezli vse, da si pridobe večino, ki jo morajo imeti. Mi upamo, da nam bo »ratalo« in da tako očitna goljufija z zlorabo tujege imena ne sme ostati nekaznovana. Zadevo smo potom odvetnika izročili državnemu pravdnistvu in mu dali ves material na razpolago. Komentarja k taki goljufiji ni treba.

Klerikalna hinavščina.

V Beogradu vlagajo klerikalni poslanci interelacije o nasiljstvih socijalnih demokratov, sami pa uganjajo med volilci skoraj enak teror. Vsa klerikalna podjetja (imena na razpolago) so grozila svojim uslužbenecem z odpustom, če ne glasujejo za klerikalno listo. Tudi cerkev in verske organizacije so zopet v službi političnih agitacij. Razni du-

hovniki grozijo posebno uslužbenkam s hudičem in peklom, če ne glasujejo za klerikalce. Posebno na služkinje so se spravili. Vsaka ulica ima svojega klerikalnega agitatorja, ki obletava vse hiše, kjer upa dobiti vsaj en glas. Pazite na klerikalne agitatorje in postavite jih na hladno, če se bodo usiljevali v vaš domači krog, samo da izpeljejo glasovnice. Klerikalci so mislili, da imajo večino v Delavski zbornici v žepu. Ze sedaj se pa kaže, da ne bo z njihovo zmago nič! Zato so še bolj sitni pri agitaciji.

Lista radičevcev in samostojnih kmetov.

Med pristaši radičevcev in samostojnih kmetov se odkrito priznava, da je bilo pogrešeno, da so vložili svojo listo za volitve v Delavsko zbornico in sicer iz vzroka, ker lista ne bo dosegla niti količnika za en mandat. Kako tudi? Še gosp. Bernot, ki je naravnost »velesila« proti slovenski radičevski delavski organizaciji, ne upa na poseben uspeh, pa bodo radičevci. Glasovati za listo gosp. inž. Debelaka se pravi oddati glas za — prazen nič!

Laž o neveljavnosti naše liste.

Dne 16. t. m. je »Delavska politika« priobčila sleparsko poročilo, da bo »Neodvisna delavska lista« razveljavljena, ker njen kandidat Tomaž Švajger, operkarniški kurjač, ni podpisal izjave o sprejemu kandidature.

Najpreje moramo ugotoviti, da je bila »Neodvisna delavska lista« potrjena od volilnega odbora in da že iz tega vzroka ne more biti razveljavljena.

Kar se pa tiče našega kandidata Tomaža Švajgerja je pa zadeva ta: Tomaž Švajger ne zna pisati. Pristanek na kandidaturu je ob navzočnosti prič podal ustmeno in se je ob tej priliki tudi formalno pravilno vpisalo njegovo ime na kandidatno listo. Socijalni demokrati so pa nekaj dni nato nepismenost Tomaža Švajgerja izrabili na ta način, da so mu vsilili v podkrižanje izjavo s pretvezo, da je na izjavi besedilo, kjer se ugotavlja, da pristane na kandidatno listo Neodvisne delavske liste. V resnici je pa bilo v izjavi besedilo, da Tomaž Švajger ni podpisal in pristal na kandidaturu Neodvisne delavske liste. Socijalno-demokratični agitatorji so torej nesramno prevarili našega kandidata Tomaža Švajgerja in izrabili njegovo nepismenost za nedopustno agitacijo proti Neodvisni delavski listi.

Ko je Tomaž Švajger zvedel za lažljivo pisanje »Delavske politike« je takoj iz proste volje in na lastno željo v prisotnosti treh prič podkrižal tole izjavo:

»Podpisani Švajger Tomaž, stanujoč v Rogoznici pri Ptujju, zaposlen kot kurjač v opekarni Celotti, izjavljam sledeče:

Dne 13. t. m. je prišel k meni gosp. Josip Kramaršič ter mi predložil tiskano izjavo v podpis, ki sem jo podpisal z ozirom na dejstvo, ker mi je predložil gosp. Kramaršič, da sem podpisal izjavo, s katero sprejemem kandidaturu za Delavsko zbornico na Neodvisni delavski listi.

Misleč, da je to iz organizacije, v kateri sem organiziran in za katero sem sprejel kandidaturu in tozadevno izjavo lastnoručno podpisal, sem nasedel in nevede podpisal izjavo, ki je izšla v »Delavski politiki«.

Ptuj, dne 17. januarja 1926.»

Podkrižani Tomaž Švajger. Kot priče: Milan Menoni, l. r., Egidij Sigi, l. r., Joško Rožanec, l. r.

Nepismenost kurjača so socijalni demokrati izrabili in izpolnili svoj venci volilnih sleparij še z enim lističem, Z jasno izjavo našega kandidata Tomaža

Švajgerja smo pa razkrili socijal-patrijotsko nečedno početje, Lumparija, katero so hoteli naprtiti nam, je sedaj obvisela na njih, Zaslužena kazen ne izostane. Noben pošten delavec ne more voliti socijal-patrijotov! In jih tudi volil ne bo!

Vsi na delo za zmago naše liste.

Samo še par dni imate časa za dviganje glasovnic v Ljubljani in na sedežih krajevnih volilnih edinic. Dne 27. t. m. se zaključijo oddajanje glasovnic in vse nedvignjene glasovnice lahko zaidejo v roke onim, ki vodijo volitve, zaidejo v roke socijalnim demokratom. Kdor ne dvigne glasovnice, glasuje za nasprotnika. Dvignite torej vsi glasovnice.

Ne oddajajte glasovnic nepoznanim. Ne pustite, da vam krajevo glasovnice iz rok, kakor to delajo socijalni demokrati in klerikalci. Ne dajte se begati od tujih agentov. Ne nasedajte lažem. Stori svojo dolžnost in dvigni takoj glasovnico, da jo ne dobe v roke naši nasprotniki.

Vsi na delo za zmago naše liste!

Skrivnostna noč v Okrožnem uradu v Ljubljani.

Klerikalci imajo drzno lice, to je splošno znano, toda da imajo tako drznega, da namigavajo v članku pod zgornjim naslovom, češ, da jim je o prepisovanju imenikov »Neodvisnih« precej znanega in hočejo s tem reči, da ima Neodvisna delavska lista protizakonito svoj imenik, kaj takega mora napisati samo oni, ki propoveduje Kristov nauk in je lahko obenem brez čuta resnice. Gospodom klerikalcem je prav dobro znano, da je istodobno, ko je Jugoslovanska strokovna zveza prepisovala imenik, prepisovalo imenik tudi deset ljudi Neodvisne delavske liste, ki so morali čakati, da je Jugoslovanska zveza s prepisovanjem končala. Teh deset naših ljudi je delalo deset dni in še niso mogli prepisati celega imenika, ker je bil čas kratek. Gospodje klerikalci, ki ste bili pri prepisovanju, pa recite da ni res. Nam ne gre za to, da bi se branili, a gre nam za to, da pokažemo častitim gospodom klerikalcem, kako jim je tudi laž dobrodošla v boju za dosego svojih nečednih namenov, da bi slovensko delavstvo prevarili! Povprašajte glavni volilni odbor in njegove funkcionarje, ki nam niso naklonjeni, če smo ali nismo pošteno prepisali imenikov? Kaj se je dogodilo v oni noči in kdo je zlorabil uradno moč, naj dokaže preiskava.

»Narodni Dnevnik« in volitve v delavsko zbornico.

Skoraj pred zaključkom volilne borbe za Delavsko zbornico se je oglašil tudi »neodvisni« »Narodni dnevnik«, da zavzame svoje stališče h kandidatnim listam. Kot je bilo pričakovati, se je »Narodni dnevnik« izrekel za radičevsko listo, katere nosilec je gosp. inž. Debelak. Tako radi lepšega, da dokaže svojo »neodvisnost«, priporoča »Narodni dnevnik« tudi Bernotovo listo. Zakaj je »Narodni dnevnik« v prijateljskih odnosih z gosp. Bernotom menda sam ne ve. »Narodni dnevnik«, ki je baje za složen nastop vsega delavstva.

ARGUS - je naš najboljši domači informacijski zavod.

ARGUS - ima v vseh krajih zanesljivo zastopništvo.

ARGUS - obvešča o vsem, zlasti o imovinskem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privat. oseb.

ARGUS - ove informacije so vedno točne, izčrpne in hitre.

ARGUS - se nahaja v Vuku Karadžiča ulici 11 Beograd.

ARGUS - ov telefon je 6-25, njegov brezovni naslov Argus.

vendar ne more biti zadovoljen z zga-garsko bernotarijo med marksistično orijentiranim delavstvom. Kajti še dolgo ne bo enotnosti v strokovnih delavskih akcijah, če si celo posamezne idejno jednake organizacije med seboj niso složne. Izrekat se za gosp. Bernota se pravi, še naprej neti osebne spore med delavstvom, spore vsled katerih je imel dosedaj dalavško-strokovni pokret še največjo škodo. Pa se ja »neodvisni« Narodni dnevnik» ni izkura zato za g. Bernota, da še holi politira upravnost svoje radičevske liste.

»Narodni dnevnik« pravi, da gre pri volitvah v Delavsko zbornico predvsem za Korošca, Bernota ali Kristana. Zamolči pa v svoji »objektivnosti«, da gre tudi za Radiča ali Puclja. Naravnost naivno je zanikati, da ni lista gosp. inž. Debeljaka tipično strankarsko politična lista.

Navzlic razumljivo drugačnemu mnenju »Narodnega dnevnika« še vedno trdimo, da je Neodvisna delavska lista res politično neodvisna lista. Če

»Narodni dnevnik« pravi, da je to lista gosp. dr. Žerjava, potem bi z isto utemeljivjo lahko rekli, da je to politična lista tov. Juvana, ki je podnačelnik NSS. Toda lista ni ne eno ne drugo. Neodvisna delavska lista je bila postavljena od zaupnikov NSSZ in Unije ter ima za svoje udejstvovanje v Delavski zbornici točno ugotovljen strokovni program, katerega pa očitno »dobro informirani in neodvisni« »Narodni dnevnik« niti ne pozna. Preje bi lahko trdil »Narodni dnevnik«, da je Neodvisna delavska lista narodno socijalistična ne pa demokratska, ker je na njej veliko več narodnih socialistov kot pa demokratov.

Vse to pa ne ugotavljamo zato, da bi o tem prepričevali »Narodni dnevnik«, ker nam do tega v resnici ni, ampak samo zato, da ugotovimo nje-goto »objektivnost« in ga zaznamujemo tudi pred našimi pristaši kot izrazito radičevsko-strankarski list, ki odslej ne more več reflektirati na naše naročnike.

Inteligenca v socialnem pokretu.

V zadnji številki »Nove Prave« smo v članku »Socialni problemi« ugotovili, da brez znanosti in znanja ni praktičnega socialnega dela. Neobhodno potrebno je pri vsakem socialnem pogledu sodelovanje strokovnjakov, inteligentov.

Socialni pokret ima zahvaliti največji del svojih neuspehov ravno vsled tega, ker ni imel med zagovorniki in propagatorji dovolj inteligentov. Tipična lastnost socialnega pokreta je bila, da se je veliko govorilo in uganjalo demagogije, manjkalo pa je resnosti in stvarnosti. Razmetavalo se je z besedami in večkrat tudi s smešnimi trditvami, poglobilo se pa ni v predmet in nihče ni izdelal konkretnih načrtov in utemeljenih zaključkov.

Nujna potreba je zato, da se za socialni pokret ne pridobiva samo množice delovnega ljudstva, ampak da se pridobi tudi inteligenco, oziroma da se vzgoji inteligenčni naraščaj.

Delavske politične in strokovne organizacije, katere so najbolj interesirane na socialnih problemih, so ponovno vabile v svoj krog inteligenco. Kakor so delavske organizacije z odprtimi rokami sprejemale inteligenčne sobojevnike, so pa morale ponovno z nezadovoljstvom ugotavljati, da se večina inteligence ni izkazala vredne njihovega zaupanja. Po bridkih izkušnjah je pričelo delovno ljudstvo zelo kritično spremljati vsak korak svojih sobojevnikov inteligentov. Kritično presojanje se je večkrat spremenilo v veliko nezaupanje in večkrat celo v sovražnost.

Inteligenčni material, ki se je uveljavljal v delavskem socialnem pokretu, ni bil na višku, tako v pogledu inteligence kot v pogledu moralnih vrliu.

Inteligenca je svoje inteligenčno prvenstvo stališče v delavskem pokretu kaj rada izrabljala v svoje osebno-sebične namene. Marsikateri inteligent se je priključil delavskemu pokretu zgolj iz vzroka, da bo na račun delavskih množic zadostil svojim častihlepni ambicijam po naslovu voditelja, ali kar je še grše, da si bo s podporo delavskih množic zagotovil udoben materialni položaj.

Take vrste inteligence je bila pri reševanju socialnih problemov neproduktivna in si je le neupravičeno prisvajala neko duševno vodstvo, četudi v to ni bila niti najmanj legitimirana. Svoje inteligenčno udejstvovanje je

kronala le z manj ali več duhovitimi frazami, ki so škodovali socialnemu pokretu. Kajti fraze niso bile nič več vredne, kot robato in nelogično otepanje neinteligence v delavskih organizacijah. Oboje je bilo enako neproduktivno in negativno.

Velik del inteligence se je izkazal v delavskem pokretu figurski, brez poguma in brez požrtvovalnosti. Varno v zapečku in dokler ni bilo treba doprinali osebnih žrtve, je še take sorte inteligent vztrajal. Ko je pa bilo treba stopiti v akcijo, ki je predpostavljala eventualni njegov osebni riziko, se je pa pričel umik na čeli črti. Izdajstva delavsko-socialnih interesov so bila za skledo leče na dnevnem redu.

Gotovi inteligenti so na varnem med štirimi stenami prav radi nastopali v vlogah nepomirljivih socialnih revolucionarjev. Na drugi strani so pa komaj uro nato isti revolucionarji zavzemali skrajno lojalno pozno napram onim, proti katerim naj bi vodili najostrejši načelni boj.

Razumljivo je, da delavstvo ni moglo razumeti svojih duševnih voditeljev, ko so bili v besedah drug kot pa v dejanjih. Ni čuda, če se je odvrčalo od takih duševnih voditeljev in v bodoče po desetkrat premislilo, če je še koga sprejelo v svoje vrste.

Socialni pokret, ki ima svoje glavno oporišče v delavskih množicah, kakor rečeno, potrebuje inteligence. Vendar mora biti ta inteligenca v svoji srčni kulturi prepričana, da socialno miselnostjo in mora nastopati za uresničitev upravičenih delavsko-socialnih težej v vsakem slučaju v prvih vrstah, pripravljena na vse osebne žrtve. Svoje udejstvovanje v delavsko-socialnem gibanju mora usmeriti v tem pravcu, da ne dela samo zase, ampak za celokupnost. Svoje duševne zmožnosti mora uporabljati za strokovno in znanstveno razrešitev socialnih problemov. Njen cilj ne sme biti, da samo zajaše generalskega konja, ampak mora korakati v eni vrsti s prostaki in deliti z njimi vse trdosti življenja in težave poti.

Če se bo našla taka inteligenca med delovnim ljudstvom, potem bo gotovo vse drugače sprejeta kot doslej in potem tudi gotovo ni daleč več čas, ko se bodo socialni problemi razvijali v korist vseh, ki so na njih rešitvi zainteresirani.

Po drugih državah.

Madžarski panama. Med burnimi protestnimi klici opozicije je v tork madžarski min. predsednik grof Bethlen pred parlamentom podal izjavo o falzifikatorski aferi. Vlada ima baje proste roke, da preišče afero in razkrije tudi politične motive, če so obstojali. Grof Bethlen je odločno za vračal vsako krivdo drž. upravitelja Horthyja. Kakor se poroča, je grof Bethlen pripravljen privoliti v to, da se izvoli parlamentarna preiskovalna komisija, ki naj bi takoj po zaključku preiskave dobila vse akte v proučitev. — Francoska tajna policija je v zvezi z madžarsko falzifikatorsko afero izvršila tudi na Dunaju nekaj hišnih preiskav pri znanih monarhistih.

Sestava nove nemške vlade. Na poseben pritisk državnega predsednika se je končno vendarle posrečilo sestaviti novo nemško vlado. Listo so odobrila vodstva vseh osrednjih strank in je sestavljena takole: državni kanceler dr. Luther; nemška ljudska stranka zasede zunanje ministrstvo (dr. Stresemann), gospodarstvo (dr. Curtius) in promet (Krolmes); demokrati dobe notranje zadeve (dr. Kütz) in finance (dr. Reinhold); centum dobi pravosodje (dr. Marx) in javna dela (dr. Brauns).

Odstop bivšega romunskega prestolonaslednika vendar ne bo tako brez posledic, kot se je prvotno mislilo. Vzrok odstopa ni mogoče samo sentimentalna ljubavna zgodba, kot se je hotelo to prikazati z oficijelne romunske strani evropski javnosti. Skoraj gotovo je bilo povod odstopu predvsem nevdružno politično razmerje, ki vladava v Rumuniji. — V zvezi z odstopom princa Karla je vložilo 38 romunskih generalov prošnjo za odpust iz vojske, da dokumentirajo svoje simpatije za odstopivšega prestolonaslednika.

Priznanje sovjetske Rusije. Moskvska »Izvestja« objavljajo simpatične članke o Jugoslaviji in vabijo Beograd, da de jure prizna Sovjetsko Rusijo. Evropska javnost se v splošnem zelo zanima za stališče, ki ga zavzema oficijelna Jugoslavija glede priznanja sovjetske Rusije. Tako vodilni pariški kot londonski listi prinašajo o tem vprašanju daljše razprave.

Davčna reформа na Češkoslovaškem. Finančni minister pripravlja davčno reformo, ki bi prišla v dobro predvsem najmanjšim in srednjim podjetjem. Veliko obdavčenje bi naj zadelo le velekapitalistična podjetja. Osnovna taksa se ne bi odmerjala po dobičku, ampak po tem, kakšne vrste je podjetje. Zemljiški davek bi se po davčni reformi odmerjal od vrednosti in plodnosti zemljišč v povojni dobi.

Politični pregled.

To naj bo štedenje? Vladni glasovalni aparat sprejema v finančnem odboru budžet za budžetom. Razprave se vrše naglo, brez temeljitih predpriprav in debat. Niti ministri, ki predlagajo svoje budžete, se resno ne potrudijo, da bi posebno utemeljevali posamezne postavke. Kakor znano znaša celotni budžet 13 milijard dinarjev. Vladne stranke so že mesece prej zadrževale, da se mora uveljaviti v državnem gospodarstvu največje štedenje. Pričakovalo se je, da bodo sedaj pri obravnavanju proračuna predložile vladne stranke podoben načrt, kako se naj izvede štedenje. To pa niso storile vladne stranke, ampak so pričele izvajati načelo štedenja na način, ki je vreden največje obsodbe. Kar tako na brzo roko se črtajo postavke v posameznih ministrskih budžetih in to navadno tam, kjer se sploh ne bi smelo črtati. Pod parolo štedenja so se vladne stranke spravile najpreje na demontiranje min. za socialno politiko, da nedvomno dokumentirajo največje re-akcionarstvo v pogledih na socialne ustanove. Min. za socialno politiko so sledila ostala ministrstva, kjer so črtali predvsem to, kar najbolj zadene gospodarsko šibke in socialno zapostavljene sloje. Prikrajšali niso gospodov z visokimi položaji, ampak udarili so uboge delavce v drž. rudnikih z zmanjšanjem kredita za delavske mezde in reducirali so okrog 3000 drž. nižjih nameščencev. Od 13 milijard proračuna so dosedaj »prištedili« nekaj nad sto milijonov. V primeru z visokim proračunom gotovo bogatelno štedenje, ki je pa poleg tega še socialno krivično, ker zadeva najrevnejše med revnimi. S takim ravnanjem si današnja vlada gotovo ne bo pridobila simpatij med delovnim ljudstvom.

Samostojni demokrati in decentralizacija. Preteklo nedeljo je zboroval v Ljubljani na zelo dobro obiskanem shodu SDS bivši minister Svetozar Pribičević, ki je med drugim glede stališča njegove stranke o ureditve države izjavil tudi to-le: Jaz se samo čudim, odkod je prišlo v javnost mnenje in naziranje, da smo samostojni demokrati nekaki fanatični centralisti. Že na sarajevskem zboru smo se izrekli, da hočemo najširšo samoupravo občin, srezov in oblasti v celi naši državi. Rekli smo dalje, da zahtevamo upravno dekoncentracijo, to je prenos upravnih kompetenc in ministrstev na pokrajinske instance, na velike župane, srezke načelnike. Mi smo bili prvi, ki smo spravili besedo o dekoncentraciji v naše javno življenje. Mi demokrati zastopamo stališče, da moramo stremeti za dekoncentracijo iz razloga, ker je to edina možna moderna uprava, a decentralizacija, samouprava moramo zahtevati zato, ker je zahteva demokracije. Na tem vztrajamo z vso odločnostjo. Ne moremo se zadovoljiti le s formalno izvršitvijo teh načrtov, kajti če bodo srezke in oblastne skupščine ustanovljene samo za prinašanje novih bremen in novih davkov, potem jih bo naš narod samo zasovražil. Mi zahtevamo, da dobimo zakon, s katerim se bo del državnih financ

odstopil samoupravam, da bodo mogle živeti. Jasno je, da narod ne bi imel koristi in zadoščenja od samouprave, če bi mu oblastne in srezke skupščine nalagale zopet nova bremena.

Zakon o centralni upravi. Še pred odhodom min. predsednika Pašiča v Monte Carlo, je bil izgotovljen projekt zakona o centralni upravi. Projekt predvideva 14 ministrstev. Ministrstvo za socialno politiko se po tem projektu ukine. Ko se vrne min. predsednik v Beograd, bo vlada definitivno sklepala o projektu.

Ločitev cerkve od države. Pri proračunu o ministrstvu ver se je poslanec Demetrović izrekel za ločitev cerkve od države. Izjavo je podal za svojo osebo, ker v Jugoslaviji nimamo v parlamentu stranke, ki bi se oficijelno izrekla za ta umesten predlog. Na Češkoslovaškem je n. pr. v tem pogledu čisto drugače. Češki narodni socialisti nastopajo dosledno tako v parlamentu kot zunaj med volilci za ločitev cerkve od države. Uvidevamo, da pri nas ni mogoča zaenkrat izvedba ločitve cerkve od države, ker čakajo na rešitev še drugi važnejši državni problemi. Odveč bi pa gotovo ne bilo, da se o tem vprašanju otvori debata tudi v parlamentu, če se za drugače ne, da se vsaj razbistrijo pojmi. In naj se potem klerikalci še tako razburjajo, da se oglašajo sovražniki vere. Mislimo, da ne bo težko dopovedati ljudstvu, da se z ločitvijo vere od države nastopa le v varstvo čiste vere. Tudi umrli voditelj klerikalcev dr. Krek se je izjavil za ločitev cerkve od države ravno iz tega vzroka in zato, da se država izogne vsem konfliktom z verskimi organizacijami v državi.

Izjave o zunanji politiki. Na seji finančnega odbora je ob priliki razprave o proračunu ministrstva za zunanje zadeve izjavil zun. minister dr. Ničević, da se naša zunanja politika razvija v znaku locarnskega sporazuma. Glede madžarske falzifikatorske afere je izjavil zun. minister, da so v to afero zapleteni madžarski oficijelni krogi, kakor tudi vojaške in privatne osebe. V afero falzificiranja naših 20 Din novčanice leta 1920 so bile zapletene iste osebe.

Upokojeni univ. profesorji. Na predlog prosvetnega ministra Štefana Radiča je bil podpisan ukaz, s katerim je upokojenih devet profesorjev zagrebške filozofske fakultete, med njimi tudi dekan. Vseučiliški profesorji so bili upokojeni na podlagi reaktivnega čl. 234 uradniškega zakona, po katerem je stalnost uradniška do 1. septembra 1926 suspendirana. Upokojitve ne obsoja samo opozicija, ampak celo zagrebški režimski listi, dokaz, da ni najnovjši politični akt gospoda prosvetnega ministra popolnoma v redu.

Kongres socialnih demokratov v Beogradu je te dni izvolil nov glavni odbor stranke, v katerem so zastopani Korač, Košanin, dr. Topalović, Divac, Bukšeg in drugi. Kongres je sprejel resolucijo, v kateri se izreka proti ukinitvi ministrstva za socialno politiko.

Mladinski vestnik.

Naše delo in naš boj.

Ko smo pred leti snovali organizacijo narodnosocialistične mladine, smo sestavili organizacijski red, napravili načrte in se z velikim navdušenjem lotili dela. Bili so to lepi časi. Par, le par nas je bilo. Ideali smo bili, do skrajnosti idealni, in požrtvovalni tudi. Polagoma so prihajali novi, dobri in — nedobri. Bilo je treba sejeti, čistiti. Pa še vedno so se nahajale smeti med čisto pšenico. Nismo dobro očistili!

Iz četice je nastala četa. Boji, krize, a z dobro voljo smo premagali vse. Ko smo priromali do lanskega novega leta, smo bili že močna organizacija. In med nami so bili že možje, vzgojeni že iz naše srede, v naših vrstah. Može, ki so vedeli, čemu smo organizacijo ustanovili, učitelji, ki so bili že zmožni polnovredno zaiseti vodilna mesta.

Bili so, a bilo jih je premalo. Organizacija se je prehitro razširila, preveč je bilo učencev, a učiteljev premalo. Razvoj nas je prehitel in nismo mogli več obseči vsega dela. Inteligenca, ki ni čutila nikdar potrebe se »ponizati« do mladega proletarja, je stala ob strani. Oni, ki jim ni ugajala vzgoja delavske mladine v narodno-socialističnem smislu, so hoteli ustanovljati lastne mladinske organizacije. Ker v svojih vrstah niso imeli za to sposobnih ljudi, so se poslužili naših odpadnikov in z njihovo pomočjo kapirali našo organizacijo in naše delo.

Ta boj nas ni oslabil. Nasprotno, okrepil nas je! Branili smo se, branili smo svoj program, ki smo mu ostali dosledni in brez-pogojno zvesti. Utrdili smo svoje ostale organizacije in z vstopom v novo leto moramo reči, da smo krepkejši, kot smo bili pred enim letom. Kader dobro vzgojenih narodnih socialistov se je v naši organizaciji pomnožil. Likvidirali smo vse medsebojne spore, razrešili vsa viseča vprašanja. Danes tvorimo v resnici enotno, močno bojno fronto narodno-socialistične mladine. Naše vrste so utrjene, naš pokret ima v organizatoričnem smislu premagati le še nekatere malenkostne nedostatke in urediti razmerje le še z eno samo organizacijo.

Toda to ni dovolj. V novem letu moramo predvsem posvečati več pažnje idejni vzgoji delavske mladine in z vso resnostjo se moramo oprijeti še neresenega vprašanja zaščite javnosti in mladinskih delavcev. Ustanovili bomo nadalje nove organizacije predvsem tam, kjer je že pripravljen teren za naše delo. Omejiti bo treba zabavne prireditve z alkoholnimi pijačami, ki so radi finančnega vprašanja pač nujno zlo, na minimum, nasprotno pa po možnosti razširiti abslinečno propagando v naših vrstah, kajti le trezna mladina je zmožna ustvariti novo, boljše človeško družbo. Le trezna mladina je sposobna izvesti revolucijo in preobrat v svoji lastni notranjosti, ki je predpogoj za vzgojo človeka v smislu našega programa.

Bratje in sestre! Mnogo dela in bojev nas še čaka. Najhušji pa je boj s samim seboj, proti svojim lastnim slabim lastnostim. Kdor premagava samega sebe, pokaže in dokaže, da je junak. Brez junakov pa ni zmage!

Vsakdo izmed nas naj stremi, da ne bo le dober Pulpanov učenec, marveč da se bo sam vzgojil za učitelja, ki bo zmožen na svoje sobrate in sestre vzgojno vplivati v najplemenitejšem smislu. Vsakdo naj skuša postati sam Pulpan. In čim bolj se bo približal temu idealu, tem boljši bo.

Učitelj nam manjka, učencev in učenek je dosti. Vzajajmo se sami za dobre učitelje in voditelje, potem bo letošnje leto res leto napredka za našo organizacijo. Od naš samih je odvisna vsa naša bodočnost.

Branimir Kozinc.

Jesenice. Na zadnjem članskem sestanku »Bratstva«, ki je bil v petek 15. t. m. ob 8. uri zvečer, se je podal življenjepis pesnika Antona Aškercja in se s tem skromno proslavila 70letnica njegovega rojstva. Najlepša lastnost tega slovenskega pesnika je jeklena značajnost in doslednost v načelnih vprašanjih, kar ga uvršča med vzor mođe, katerih žal manjka naši dobi in je zato tudi dobro, da se naša mladina seznanja z Aškercem. — V ponedeljek, dne 25. t. m. točno ob 7. uri zvečer se vrši odbojna seja »Bratstva« Jesenic, z jako

važnim dnevnim redom. Prosi se za točnost, ker udeležba je itak sveta dolžnost bratov odbornikov. — V petek 29. t. m. se pa vrši članski sestanek. Na sporedu je običajno predavanje in med drugim tudi priprave za veliko predpustno veselico, ki bo na Svečnico.

Bratstvo na Hrušici sklicuje članski sestanek, ki se vrši v ponedeljek 25. t. m. ob 19. uri v prostorih g. Dreščeka na Hrušici. Na članski sestanek se vabijo vsi bratje in sestre kakor tudi NSSZ in NSS. Na sporedu sestanka je tudi predavanje.

Ruski problem.

Po rešitvi reparacijskega vprašanja z Dawesovim načrtom l. 1924., po sklepu locarnskih varnostnih pogodb l. 1925. in sklepu Nemčije, da vstopi v Društvo narodov, je ostala edino še Rusija kot neresen problem evropske politike za l. 1926.

Vsled tega se zadnji čas javno in politično mnenje zopet čim dalje bolj zanima za razmere v Rusiji. In v tej atmosferi zvedavosti se je končalo pred dobrimi 14 dnevi zborovanje ruske komunistične stranke, ki je pokazalo živo sliko ruskih razmer. Posvetimo temu zborovanju nekoliko vrstic.

Ze pred zborovanjem je bilo jasno, da bo šlo na njem za osnovna vprašanja nadaljnjega delovanja sovjetrov, ker zborovanje je predstavljalo forum, kjer sta se mogli izraziti obe stalno vidnejši smeri v vodstvu. In v resnici se je pričakovanje izpolnilo. Pokazalo se je jasno, da v boljševizmu ni več edinstva in da se bori za vodstvo v diktaturi dvoje osnovno različnih smeri, k čemur se družijo še osebne ambicije. Kdo bo končno zmagal, o tem bi bilo odveč govoriti že sedaj, danes gre predvsem za to, kako se bo boljševiška politika prilagodila trenutku, ko stoji pred njo ogromna naloga gospodarske preobitve Rusije. Boj, ki ga je svoj čas začel proti Zinovjevu (predsednik III. internacionale) Trockij in ki ga je le-ta takrat zgubil, se začelja znova, tokrat pod vodstvom Stalina, katerega podpira predsednik sveta ljudskih komisarjev Rykov. In moskovsko zborovanje se je v presenetljivi večini izreklo za Stalina.

Nekateri smatrajo, da gre za prvo fazo boja med Petrogradom in Moskvo, med doslednimi revolucionarji in oportunisti, smatrajo, da Stalin ni tako revolucionaren kot Zinovjev. Toda obe skupini izhajata od leninovskih teorij in gre jim danes samo za udejstviten način teh idej. Toda dejstvo je, da se smatra skupina, ki jo vodi Zinovjev, sama za nepopustljivo revolucionarno, ki vidi svoj cilj v splošni svetovni revoluciji. Odklanjajo novo boljševiško gospodarsko politiko (NEP), odklanjajo vladno ponašanje napram bogatim kmetom in srednjemu seljaštvu. Zinovjev očita svojim nasprotnikom, da se odklanjajo od cilja boljševiške revolucije in da se ne opirajo izključno na delavstvo. Stalin in njegova smer pa hoče na drugi strani ohraniti z boljševiške revolucije, kar od nje sploh še ohraniti da in to na ta način, da prilagodi taktiko dejavenstvenim razmeram, da popušča zdaj tu zdaj tam, kakor pač zahteva življenje, ki naj bo trajno. Opira se zato na seljake in hoče reorganizirati gospodarsko življenje na osnovah državne socializma. K temu dejstvu pravilno pripominja pariški »Temps«, da hoče Stalinova smer napraviti, skrita za dozvednostjo Leninovih teorij, prvi korak nazaj k staremu družabnemu redu. In ta smer je v ruski komunistični stranki v ogromni večini.

Vprašanja, o katerih se je razpravljalo na zadnjem moskovskem zborovanju, bodo rodila svoje posledice tudi izven Rusije. Korektore, ki jih izvajajo ruski komunisti v praksi, naravno da vplivajo tudi na agitacijska sredstva zapadnih komunistov. Odklonitev skrajnega radikalizma leningradskih delegatov na zborovanju dokazuje, da se ruski komunisti prilagodevajo in začelja realno gledati na zemljedelsko vprašanje. V tem vprašanju komunisti že vdru-gič kapitulirajo. Prvikrat so podlegli, ko so se morali odločiti za razdelitev zemlje, drugič, ko hočejo sedaj pritegniti male seljake, obdelujoče lastno zemljo, h kolektivističnemu gospodarstvu. Če pomislimo, da je bila že s sprejetjem nove gospodarske politike, ki se kaže v liberalističnem popuščanju, zrušena osnova čistega komunizma, vidimo, da komunistična stranka sama na osnovi praktičnih izkušenj likviduje takozvani vojni komunizem. Če nadalje pomislimo, da je moskovsko zborovanje odklonilo odrešitev v pričakovani revolucije na zapadu in da je pokazalo dosti državnega patriotizma z zaupanjem v lastne sile pri preroditvi ruskega gospodarstva, moramo v tem opaziti znaten padec revolucionarstva. Kako daleč gre Rusija v svoji egoistični državni politiki, je razvidno tudi s tega, da se vrača k metodam onega narodno-gospodarskega gibanja, ki je videlo največje blagostanje države v tem, da si more sama doma prekrbeti vse potrebno. Ta orientacija v ruski politiki ne pomenja ničesar drugega, nego zahtevo po izolaciji ruskega trga pred Evropo in usposobiti Rusijo, ki ima doma itak dovolj živil, še za dovoljno produkcijo industrijskih izdelkov.

Naj že gledamo na rezultat glasovanja na moskovskem kongresu kakorkoli — nekateri ga precejujejo, drugi ga podcenjujejo — dejstvo je, da gre tu za boj dveh smeri, za boj, ki ga vodstvo kom. stranke ni moglo zabraniti. Gre za odločitev med dvema metodama. Nastal je kritičen tren-

tek za zvezo sovjetov. Ali se ohranijo stare metode, ki so se izkazale za napačne, ali pa zmagajo nove, ki bi mogle uresničiti končno reorganizacijo ruskega narodnega življenja na trdnih osnovah in ki bi omogočila Rusiji obnovo pravih stikov z ostalimi narodi.

Zdi se, da so dogodki na zborovanju znaki novega položaja v Rusiji, kjer se zopet organizirajo socialni razredi, kjer mora proletarska diktatura razširiti svoje osnove (na kmete). Tako se sistem, na katerem počiva sovjetska vlada, izpreminja pod silo neposredne nujnosti. Vidimo evolucijo in napredek in glasovanje zborovanja je tem važnejše, ker kaže stremljenje, upreti se komandi III. internacionale. V delstvu pa, da Zinovjev s svojim stališčem ni prodrl niti pri vseh leningradskih organizacijah, vidi posebno zapadni tisk dokaz, da se dogaja v duši ruskega človeka nekaj novega in da gremo novim dogodkom naproti.

Neodvisna delavska lista.

Kandidatna lista za splošno skupino.

Kandidati:

1. Rudolf Juvan, skladiščnik, Ljubljana. — 2. Dr. Joža Bolinjec, ravnatelj OUZD, Ljubljana. — 3. Vinko Sedlar, rudar, Zagorje. — 4. Luka Bizjak, skladiščnik, Litija. — 5. Franc Duh, delovodja, Ruše. — 6. Albin Tomc, zidar, Ljubljana. — 7. Marija Kisovec, tob. delavka, Ljubljana. — 8. Dragotin Kosem, strojni stavec, Ljubljana. — 9. Franjo Derča, tkalniški mojster, St. Pavel. — 10. Jakob Zudovec, ključavničar, Vevče. — 11. Andrej Globočnik, kovinski delavec, Jesenice. — 12. Ivan Prosenec, rudar, Zagorje. — 13. Tomaž Svajgar, kurjač, Ptuj. — 14. Matevž Züst, ključavničar, Logatec. — 15. Anton Bajc, lesni delavec, Logatec. — 16. Pavel Dornik, rudar, Trbovlje. — 17. Janko Ravnik, kovinski delavec, Jesenice. — 18. Jernej Podobnik, čevljarški pomočnik, Ziri. — 19. Matevž Saverinik, vrtnar, Bled. — 20. Ivan Koritnik, sodar, Laško. — 21. Matej Ivčević, brivec, Ljubljana. — 22. Peter Bajžoti, delavec, Kranj. — 23. Janko Zupancič, mehanik, Slovenjgradec. — 24. Matija Levrenčič, lesni delavec, Planina. — 25. Jože Knez, rudar, Huda jama. — 26. Karel Majce, prirezovalni mojster, Ljubljana. — 27. Ignac Presker, pekovski pomočnik, Krško. — 28. Franc Potrpin I, kopač, Hrastnik. — 29. Leo Štravs, kovinski delavec, Dobrava. — 30. Jakob Bučar, predilni delavec, Litija. — 31. Marija Bergant, tobačna delavka, Ljubljana. — 32. Franjo Umek, strojnik, Zagorje. — 33. Ivan Zajc, predilni delavec, Litija. — 34. Valentin Zupan, kovinski delavec, Jesenice. — 35. Franc Lorbec, del. art. delavnice, Ljubljana. — 36. Karel Oblak, sluga, Ljubljana. — 37. Marija Gladek, šivilja, Ziri. — 38. Franc Savinšek, stavec, Ljubljana. — 39. Ivan Novak III., rudar, Trbovlje. — 40. Marija Mihajlovič, kuharica, Ljubljana. — 41. Jože Hika, rudar, Krmelj. — 42. Franc Gruđen, delavec, Kranj. — 43. Ivan Anžič, zidar, Ljubljana. — 44. Leo Zorž st., kovinski delavec, Ljubljana. — 45. Franjo Budja, sodar, Laško. — 46. Henrik Šektor, tkal, mojster, St. Pavel. — 47. Josip Bulofin, zidar, Ljubljana. — 48. Pavel Muzga, predil. delavec, Litija. — 49. Ivan Jelenc, delavec, Velike Lašče. — 50. Andrej Trček, voznik, Logatec.

Namestniki:

1. Milan Menoni, pisarniški pom., Ptuj. — 2. Ivan Karba, postrešček, Celje. — 3. Franc Germ, ključavničar, Zagorje. — 4. Ivan Stankovič, delavec, Dobrava. — 5. Kristina Furlan, tobačna delavka, Ljubljana. — 6. Miha Okorn, predilni delavec, Litija. — 7. Ivan Novak, delavec, Vevče. — 8. Ignac Benegalija, rudar, Trbovlje. — 9. Valentin Francé, elektromonter, Slovenjgradec. — 10. Franc Turk, strojnik, St. Pavel. — 11. Jože Benedik, delavec, Kranj. — 12. Anton Grošel, kovinar, Jesenice. — 13. Jakob Hrovatin, lesni delavec, Planina. — 14. Franc Končar, predilni, delavec, Litija. — 15. Jurij Verdar, rudar, Velenje. — 16. Janko Zavrl, čevljar, Kranj. — 17. Ivan Vizjak, metteur, Ljubljana. — 18. Lojze Frbežar, tovarniški delavec, Jesenice. — 19. Ivan Antonovič, strojnik, Ptuj. — 20. Florijan Slovnik, delavec, Vevče. — 21. Ivan Bogataj, lesni delavec, Planina. — 22. Drago Bostič, rudar, Zagorje. — 23. Srečko Kraljič, del. art. radion., Ljubljana. — 24. Ivan Čerče, žagar, Slovenjgradec. — 25. Janez Marolt, tesar, Bled. — 26. Ivan Friškovec, delavec, Ljubljana. — 27. Anton Simončič, predilni, delavec, Litija. — 28. Blaž Motan, rudar, Zagorje. — 29. Franc Podobnik, čevljarški pomočnik, Ziri. — 30. Ivan Gradšek, mizar, Litija. — 31. Benedikt Verhovnik, tovarniški delavec, Ruše.

32. Anton Ržek, žagar, Planina. — 33. Jože Krajšek, lesni delavec, Kočevje. — 34. Franc Mohorič, uradnik, Ziri. — 35. Aleksander Božič, rudar, Krmelj. — 36. Mirko Tepež, poslovodja, Krško. — 37. Jože Venišnik, rudar, Velenje. — 38. Jože Steie, vratar, Ljubljana. — 39. Slavoj Slamnik, ključavničar, Zagorje. — 40. Anton Rupnik I., strojnik, Kisovec. — 41. Anton Varšek, delavec, Ruše.

42. Ivan Novak, mizar, Laško. — 43. Tomaž Kavčič, dninar, Kranj. — 44. Franc Prisljan, tkalni mojster, St. Pavel. — 45. Ivan Skubic, delavec, Ljubljana. — 46. Janez Lebar, dninar, Strazišče pri Kranju. — 47. Beti Jošt, delavka, Litija. — 48. Vinko Derča, tkalni mojster, St. Pavel. — 49. Jože Ržek, lesni delavec, Planina. — 50. Josip Majer, kopač, Huda jama.

Tedenske vesti.

Redukcija uradništva — rešiteljica situacije! Nesmiselnost, ki jo nima para. Kdo naj verjame, da bo z redukcijo uradništva v državnem proračunu trenotno oziroma za prihodnja leta kaj prihranjeno? Res je, da so redukcijo izvedle nekatere druge države z znatnim uspehom, toda to so bile upravno dobro urejene države. Toda tudi tam so bili rezultati neznatni. Koga pa naj pri nas reducirajo? Ali mlajše, delazmožne ljudi, ki predstavljajo uradniški naraščaj, ali one starejše, rutinirane, zmožne ali bolehalne moči, ki že spadajo ali so že blizu upokojitve? Ali se naj reducirajo le ona sistemizirana in ne še zasedena mesta, ki izdatkov doslej de fakto še niso obremenjevala? Eno kot drugo je nesmisel. Če izbavimo mlade moči s par službenimi leti, jim res ne bo treba dati pokojnine, toda šel bo naraščaj, za katerega vsak pameten gospodar skrbi. In čez leto ali dve bo treba iskati drugih — novincev. In še bo ničev prihranek! Če odslome in upokojimo starejše, jim bodo pač morali dati penzijo, in država jih bo plačevala za brezdelje. To ni noben prihranek, če zapre zanje država en možnjček, a mora zato odpreti drugega. — Nehajte tedaj gospodje metati državljanom pesek v oči z večnimi redukcijami! Vpostavite ravnovesje v proračun z umnim, poštenim gospodarstvom po vzoru drugih držav. Balkanski birokratski konjiček, ki ga jasejo pri nas, ta naj se reducira. Kje je vzrok, da naše državne kase nimajo dna, se je že povedalo nešteto krat. Reducirajte razne komisije, dispozicijske fonde, avtomobile in salonske vozove, reprezentančne cigarete in »kafu« ter vso nepotrebno nobleso in parade, panteone in slično robo, vzpostavite državne obrate in podjetja na realna tla, proč s poročilo in zaradniki, katerih kar mrgoli in si gradi premoženje, reducirajte ministre in podtajništva na polovico, dvignite našo obrt in industrijo, izenačite davke — pa bo naš proračun zares takoj v ravnovesju, izkazoval bo preostanek, ker jih v taki oblagodarjeni državi tudi mora izkazovati!

Opozorilo davkoplačevalcem-delavcem. Opozorjamo delavstvo na sledeče prijave, ki se morajo do konca tega meseca izvršiti: 1. Prijave glede davka na zaslužke telesnih delavcev. Te prijave morajo poslati pristojnim davčnim uradom vsi telesni delavci, ki opravljajo svoj posel samostojno, ki niso podrejeni kakemu delodajalcu (razni dninarji, žagarji, postreščki itd.). Prijavo morajo vložiti sami od sebe, ne da bi čakali morebiti na poziv davkarje ter na povedati zaslužek, ki ga bodo predvideno zaslužili letošnje leto. Za delavce, ki prejema svojo plačo od delodajalca, napravi in pošlje prijavo davkarji delodajalec sam v prav istem roku. 2. Prijave za napoved osebne dohodnine. Tudi to prijavo ali napoved mora poslati vsakdo, ki ni podvržen davku za telesne delavce, in to sam od sebe, ne da bi čakal na davkarski poziv. — Prijavne tiskovine se dobe pri davkarjih.

Aretacije v Beogradu. V Beogradu je policija aretirala voditelja komunistov dr. Simo Markovića, bivšega komunističnega poslanca Novakovića in nekaj drugih komunistov. Motiv te aretacije niso znani.

Vsled revščine in mraza. V Zagrebu je zmrznil zakonca Lesničar poldrug mesec star otrok v njunem stanovanju ali bolje rečeno v hiši nekoga odprtega podstrešja, kjer je družina prebivala in prenočevala na tleh. Policija je ugotovila dejanski stan, ki pravi, da je malček zmrznil vsled revščine, ker zakonca niti nista imela dovolj čunji, da bi črvička zavarovala pred mrazom. Mati ga je sicer zvečer položila k sebi in odela kolikor se je pač dalo, a mraz je storil svoje. — Pač žalostna socialna slika!

50 letnica slovenskega lista. 8. t. m. so naši vrli tržaški Slovenci skromno obhajali 50 letnico slovenskega dnevnika »Edinost«, ki izhaja v Trstu. Častitamo našim bratom in jim želimo veliko uspehov h končnemu cilju! Mi tu pa podprimo našo staro »Edinost« s tem, da se na list naročimo.

Cekini. Novi zlatniki za našo državo se že izdelujejo v Parizu in jih bomo dobili koncem prvega polletja. Zlatnikov je naročenih samo 1 milijon, zato jih ne bomo veliko videli v prometu. Kdor ga bo dobil, ga bo spravil, ker je skušnjava pokazala, da zlato je le zlato in da je vse drugo od muh.

Sneg in hudi viharji. H koncu pretečenega tedna je pričelo pri nas izredno sne-

žiti, padlo je ponekod do pol metra snega. Istočasno pa so imeli v Srbiji hudo vihar z močnimi sneženimi zapadi in dežjem. Nad Beogradom je divjal v petek strahovit vihar z dežjem, ki je povzročil na raznih napravah in poslopih občutno škodo. Raz streh je padala opeka, podirali so se dimniki, napisne table so frčale po ulicah, potrgale so se telegrafske, telefonske in električne žice ter drogovji. Na Savi pa so se dvigali valovi več kot 2 metra visoki, katere je vihar metal ob obrežje, da so bile poplavljeni obrežne hiše. Odrngalo se je veliko čolnov in splavov, na Donavi je bilo poškodovanih več ladij. Dve ladiji sta trčili skupaj in sta obe močno poškodovani. Močno je trpela tudi radio-oddajna postaja. Po nevihti je nastal hud mraz, tako da so vse ulice ole-denele ter je bil na večer promet in pasaža po mestu popolnoma nemogoča. Ljudje so se plazili po tleh. Veliko je bilo nesreč. Pri-petila sta se tudi dva požara, eden vsled kratkega stika pri električni napeljavi v neki hiši, drugi pa vsled viharja, ki je pog-nal ogenj iz peči ter je v sobi pričelo go-reti. Kaj takega ljudje v Beogradu še ne pomnijo. Iz drugih krajev še sedaj ni po-drobnih poročil, vendar je ugotovljeno, da je vihra tudi drugod napravila mnogo škode in strahu. Imamo pač čudno zimo. — Slične oziroma še hušje viharje so imeli na Jadrans-kem morju. Valovi so vrgli neko italijansko ladjo na obrežje. Ladja je menda po-polnoma uničena. — Iz vseh krajev Evrope pa prihajajo poročila o velikem snegu in ludem mrazu. Tako so v italijanskih krajih, kjer sploh normalno ne poznajo zime, za-znamovali 10—13° mraza.

Za invalide. Novi invalidski zakon zahteva, da se morajo vsi vojni invalidi, vdove in sirote, njihovi starši ali drugi svojci, ki prihajajo v poštev za državno zaščito, prijavit v svojo nove predvedbe. Prijave sprejemajo vsa okrajna sodišča do 17. februarja t. l. K prijavi je prinesiti seboj vse invalidske dokumente in potrdila, ki se nanašajo na invalidnino.

Napredujemo. Na Francoskem in v Švici so že pred časom uvedli običaj, da v kavarnah ni na razpolago za goste časopisov. Ker se v splošnem pri nas ravnamo po Francozih, so ta sistem seveda uvedli tudi že v Beogradu. V vsaki kavarni se nahaja stalen kolporter z listi. Kdor hoče čitati, si mora časopis kupiti. Prav komo-dno za kavarnarja in pripravno za uprave listov! — Beogradskemu izgledu hoče se-daj slediti Zagreb, kjer se že vrše poga-ljanja med kavarnarji in listniki časopisov. Zagrebu bo mogoče sledila tudi Ljubljana.

Izdelovanje kravat se smatra za pro-sto obrt ter zato ni potreba imeti usposob-ljenostnega spričevala, kakor za druge obr-ti. Oblastno dovoljenje za to stroko se do-bi tedaj lahko ter bi bilo za marsikoga lep vir dohodkov. Ker se ti predmeti uvažajo do-slej po večini od zunaj, bi bila tudi konku-renca lažja.

Ponovna obsodba Gransa, komplica znanega večkratnega misterioznega moril-ca Haarmana, se je pravkar izvršila v Han-novru. Misli se je, da bo mogoče tudi temu izrednemu morilcu dokazati veliko število zločinov. Toda to se ni posrečilo. Ugotovila se je soudeležba na umorih v dveh slučajih ter je zato dobil še 12 let ječe. Med obravnavo je prišlo do mučnih prizorov, ko so bili zaslišani starši umor-jenih otrok (dečkov), ki so izrecno označili Gransa za onega, ki je fante odpeljal. Gan-ljiv je bil posebno prizor, ko je mati zopet zagledala obleko svojih umorjenih sinčkov.

Umor kazniškega ravnatelja. Bli-žu mesta Karlsruhe v Nemčiji se nahaja kaznišnica-poboljševalnica. Tam je neki 25-letni malopridnež zavratno napadel in umor-il kazniškega ravnatelja. Morilca so pri-jeli in dejanje tudi priznava. Izvršil je zlo-čin iz maščevanja.

Brezposelní gledališki igralci. Never-jetno visoko število je brezposelnega gledališkega osebja na Dunaju, ki znaša 1000 oseb. Vsi so več ali manj navezani na dr-žavno podporo. Tudi žalostna slika nekda-njega veselega in teaterskega Dunaja.

Novo steklo, ki se ne lomi in je elastično, sta iznašla v Londonu avstrijska kemika ter se že v angleških tvornicah proizvajata v velikih množinah. Ta novi pro-dukt se imenuje »Pollopas« ter bo zavzel zelo važno mesto v sodobni tehniki in in-dustriji. »Pollopas« je popolnoma brezbarvna sestavina, kakor steklo, ter se da na poljub-

† Doktor Ljudevit Perič

Ljubljana, 22. januarja 1926.

V četrtek dne 21. januarja je ob de-setih dopoldne umrl v Ljubljani bivši ljubljanski župan dr. Ljudevit Perič.

Pri prvih občinskih volitvah po pre-vratu leta 1921 je dr. Perič kandidiral na listi socialno-demokratske stranke in je bil nato tudi izvoljen za ljubljans-kega župana. Priznati se mora, da se je v primeroma zelo kratkem času dr. Perič doobrazil spoznal v mestni upravi in povsod je bilo čuti njegovo inicijativo.

V drugo je bil dr. Perič izvoljen za župana začetkom leta 1923. Izvoljen je bil na podlagi kompromisa med social-nimi demokrati, klerikalci in komunisti. Tudi v drugi dobi županovanja se je uveljavljala žilava osebnost dr. Periča. Gotovo je, da je bil edinole dr. Perič vez med strankami večinske koalicije, ki bi se že zdavnaj razbila, če bi s svojim koncilijantnim in stvarnim nastopom ne ublažil velika načelna nasprotja.

Ravno v tem pa, da je moral dr. Perič za časa svojega županovanja rač-unati v občinskem svetu z večino, ki je imela skupno samo mržnjo do poli-tičnega nasprotnika in ničesar drugega — leži njegova tragična politična usoda. Mož kot je bil dr. Perič se bi

sigurno še uspešneje uveljavil v ljubljanski komuni, če bi razpolagal z dru-gimi sodelavci kot pa je.

Resnica pa vendarle ostane, da po-meni nastop dr. Periča na ljubljanskem magistratu novo dobo, ki je prelomila s konzervativno preteklostjo in pričela voditi skrbnejše račune o potrebah ljubljanskega delovnega ljudstva.

Doktor Perič je bil sin železniškega čuvaja in rojen 4. avgusta 1884 v Bo-rovnici. Visokošolski študij je dokončal v Pragi. V svetovni vojni je bil ujet na ruski fronti. Iz ruskega ujetništva se je prigrabil v jugoslovanski dobrovoljski oddelek. Udeležil se je bojev v Srbiji in herojskega umika srbske vojske čez albanske gore. S solunske fronte se je kot dobrovoljec vrnil z zmagovito jugo-slovansko vojsko v domovino.

V Albaniji in na solunski fronti si je dr. Perič nakopal kal zavratne jetike. Še mlad je moral v grob, junak, ki se je dejansko boril za osvobodjenje do-movine.

Vsem, ki so poznali dr. Periča, osta-ne v najboljšem spominu. Malo je slo-venskih mož, ki bi s tako čisto nesebič-nostjo, zgolj iz srčne potrebe žrtvovali vse svoje življenje za svoj delovni narod.

ne načine obdelavati in oblikovati na struž-nici. Novo steklo se da piliti, vrtati, poli-rati, brusiti, barvati, skratka z njim se na-pravi, kar se hoče. Novo steklo vzdrži do 280 stopinj vročine. Novi izum pride zlasti v poštev pri aeroplanih, avtomobilih, že-lezniških vagonih, tramvajih itd. — Za iz-umitelja posebna sreča, nič manj pa tudi za ljudstvo. — Upamo, da bomo to novo steklo prav kmalu spoznali tudi pri nas.

V Ameriko! Govori se, da bo dose-daj dovoljeni kontingent za izseljevanje v Ameriko precej povišan. Tako bo potem marsikdo zopet odjadril v to blaženo de-želo. Zahtev po zvišanju kontingenta so sprožili sami Amerikanci, to se pravi oni vplivni trst, katerim primanjkuje delavcev.

Pevec. S številko 11/12, ki smo jo pravkar prejeli, je dovršil »Pevec« peto leto svojega obstoja. V uvodnem članku »Ob petletnici« govori g. Dolinar o namenu, ki si ga je zastavil list ob svoji ustanovitvi in podaja kratek pregled, kako je vršil svo-jo nalogo. Cilj mu je: biti v vseh člankih praktičen in poljuden, premostiti tisti pre-pad, ki zija med ljudstvom in glasbenim raz-vojem; muzikalno umetnost logično, po stopnjah zanesti med narod, jo tolmačiti, buditi zanimanje in ljubezen do nje; skratka jo popularizirati. Hoče torej biti pravi ljud-ski list, ki nudi teorijo v svojih člankih in prakso v ličnih pevskih prilogah. List pri-poročamo in želimo, da bi se kar najbolj razširil po slovenski domovini in izven nje. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Miklošič-eva cesta 7 in stane letno Din 30.—. Kakor sporoča uprava, izide prva številka za leto 1926 začetkom februarja.

Tovariši in prijatelji, pridobi-vajte nove naročnike za »NOVO PRAVDO«! Vsakdo naj pridobi vsaj še enega novega naročnika! Porav-najte takoj zaostalo naročnino! Brez sredstev ne more list izhajati!

Ljubljana.

Ljubljanskim volilcem.

Vsi, ki ste v Ljubljani v malih obratih z manj kot 20 delavci, ne po-zabite, da morate sami po glasovnice, in sicer vsak dan od 8. do 12. ure do-poldne in od 3. ure popoldne do 8. ure zvečer v novo palačo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošič-evi cesti, čez dvorišče.

Podporno društvo železniških usluž-bencev sklicuje za nedeljo, dne 24. januarja 1926 ob osmi uri zjutraj v dvorani pevskega društva »Slavec« v Narodnem domu v Ljubljani občni zbor z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

Popisovanje vojnih obvezancev. Na občinskih deskah so nalepljeni novi raz-glasi, ki so jih objavili tudi nekateri dnev-niki, katere si naj prečitajo vsi moški in pa tudi starši oz. svojci onih mladeničev, ki stopijo z letošnjim letom v vojno obvez-nost. — Pri tem popisovanju ne gre samo za one, ki so podvrženi rekrutovanju, ampak tudi za ostale letnike 1876—1906, ki so bili vojniki ali pa tudi ne. Gre za spopolnitev evidence v smislu vojnega za-kona. Popisovanje se vrši od 20. januarja do 20. februarja t. l.

Ljubljanski velesojm se preuredi. Pametno in modro se glasi sklep ljubljans-

ske velesojmske uprave: VI. mednarodni vzorčni velesojm se bo letos vršil poleti v času od 26. junija do 5. julija, to je ob pri-četku počitnic. To je res iz vseh vidikov dobro premišljen korak, ki utegne stvari zelo koristiti. Jeseni pa bi se v času od 1. do 13. septembra vršila na velesojmu velika pokrajinska razstava za sadje, vino, vinar-stvo, razno živino in male domače živali, higijeno in umetnosti. Tudi bodo odslej raz-stavni prostori veliko cenejši in baje tudi za občinstvo dostop olajšan, tako da obeta letošnji velesojm v vsakem oziru napredek.

Nove tratičke. Ustanovi se nova tra-rika v Ljubljani, Vegova ulica št. 2 in druga v Tomačevem pri Savi, to je vas blizu novega ljubljanskega pokopališča. Reflek-tanti morajo imeti na teh krajih na razpo-lago primerne prostore in pa seveda tudi potrebno vsotico denarja. Prošnje je vložiti takoj.

Nesreča na železniškem prelazu. — Železniški prelazi na cestah so bili in osta-nejo povzročitelji raznih nesreč. Čisto go-tovo je, da so prelazi ponajvečkrat neiz-bežni. Vendar pa bi se vsaj v mestih, na cestah z najživljajšim prometom, taki prelazi morali za vsako ceno odpraviti, pa naj gre že to tako ali tako, gre vse, vsaj nam to dokazujejo mesta v drugih moder-nih državah. Tak prelaz imamo tudi pri nas v Ljubljani na Dunajski cesti, ki je sramota za Ljubljano. Ravno tu se je v nedeljo po-noči zopet pripetila nesreča, ki k sreči ni imela posebnih posledic. Železna rampa čez cesto je bila zaprta, ker je imel priti vlak. Pridrvel pa je pred prihodom vlaka neki avto, ki pač ni opazil na rampi pritrjene rdeče svarilne lučice. Zakaj je ni opazil, ne vemo. Avto se je zaletel v železno ram-po, jo odbil in zdiral preko tira dalje. Nihče ne ve, kdo je bil lastnik avtomobila, ker je šofer navedel napačno številko. Lahko bi se zgodila nesreča, da bi bil šoferja in avto iskali pod vlakom, ki je takoj za tem privozil na kraj nezgode.

Maribor.

VI. občni zbor krajevné organizacije NSS v Mariboru se je vršil v nedeljo 17. t. m. v prostorih restavracije »Rotovž«. Otvoril ga je tov. predsednik Starec ter pozdravil navzoča odposlanca strankinega načelstva iz Ljubljane tovariša Rupnika in Jarca. V znak počasnega spomina smrti zvestega člana tov. Ivana Krebsa so se vsi prisotni dvignili in vzkliknili »slava mu!« Tajniško poročilo je podal tov. Brandner. O delovanju kraj. organizacije priča naj-bolje 38 rednih sej, ki so se vršile v teku devetih mesecev, to je od 4. aprila 1925 naprej; nadalje stalni mesečni članski se-stanki in seje političnega kluba. Dne 19. julija se je vršil tudi protestni shod proti draginji, in sicer na Rotovškem trgu. Po svojih zastopnikih se je kraj. org. udeleževala sej in zborov stranke v Ljubljani. Energično je nastopala za interese domače-

OBLEKE NA

OBROKE

O. BERNATOVIČ

LJUBLJANA, MESTNI TRG

STOEWER-REKORD pisalni stroj in STOEWER šivalni stroj

v vseh opremah si ogled pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 6, I. nadstr., vrata 10.

ga delavstva v žel, kurilnici in delavnici, kakor tudi v obrambo preganjanih učiteljev in profesorjev. Sodelovala je tudi pri velikih manifestacijah o priliki petletnice koruškega plebiscita. Organizacija je od zadnjega občnega zbora sicer napredovala, vendar ne tako, kakor bi lahko, če bi se vsak član zavedal svojih dolžnosti. K tajniškemu poročilu sta govorila tov. Tumpej in Rupnik. Nato je tov. Petek podal blagajniško poročilo. Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen tov. Rudolf Tumpej, za podpredsednika tov. Valenčič, v odbor pa: Pivka, Batagelj, Brandner, Rojce, Rudež, Andlovec, Fajt, Kocjan in Cevnjica; namestnika: Veřonek in Harmel; pregledovalci računov: Majcen in Komac. Pri slučajnostih so imeli lepe govore tovariši Šprohar, Vidic, Majcen in Gabrovšek. Stavljali so novemu odboru razne koristne predloge, tiče se reorganizacije kraj. org. in ustanovitve politične šole, s čimer se bo pečal novi odbor na svoji prvi seji. Tov. Jarec iz Ljubljane je pojasnjeval, zakaj je NSS šla v volitve za Delavsko zbornico skupno z Unijo, narkar je tov. Tumpej lepo uspeli občni zbor s primernim govorom zaključil in opozoril odbornike, da se vrši prvi seja v nedeljo 24. t. m. ob 10. uri dop. pri »Rotovžu«, h kateri seji imajo dostop tudi delavoljni člani kraj. organizacije, ker je novi odbor odločen, pričeti energično z organizatornim in idejnim delom v Mariboru.

— **Narodno gledališče.** Upamo, da se je zadnji teden končala doba poskušenj tako v operi kakor v drami. Krasna, a težka dramska glasba, delo W. Kienzla »Evangeljnik«, ki se je vprizorila dne 19. prvica na tukajšnjem odru, je našla zelo simpatičen sprejem. Dirigent g. Herzog in režiser g. Urvalc sta lahko zadovoljna s svojim trudom. Občinstvo je bilo topot posebno zadovoljno z glavnimi igralci: g. Burja, Goverov, Oksanski, izmed igralcev je posebno imponirala gđ. Zamejčeva s svojim čistim simpatičnim glasom. Po reprizi spregovorimo še kaj več. Med tem iskrene čestitke k polnemu uspehu premijere!

Ptuj.

— **Iz občinskega gospodarstva.** Piše se nam: Slučajno smo dobili v roke »Marburger Zeitung« iz decembra, kjer meznar dopisnik priobčuje v članku »Die Zukunft unserer Stadt, Pläne unserer Bürgermeister« sedaj slavošpev na sedanjega ptujskega župana. Če je s tem slavošpevom napravil dopisnik gospodu županu uslugo, je drugo vprašanje. Pogrešno se nam zdi, če kdo obravnava občinsko gospodarstvo s stališča, da predpisuje vse delo in vse načrte za bodočnost samo eni osebi in naj je to tudi gospod župan. Saj je vendar cel občinski svet delaven, inicijativen in ne odpade breme komunalne politike izključno le na gospoda župana. Ugotovitev finančnega stanja našega obč. gospodarstva, je delo vseh strank, ne pa enega samega. Če je bilančna slika mestnega premoženja ugodnejša od prejšnjih let, se ni premoženje toliko faktično kot valutarno-številčno zvišalo. Glede elektrifikacije moramo resnici na ljubo pojasniti, da se je tozadevni odbor osnoval že leta 1918—1919. Pod vodstvom tov. Blažeka se je osnovala spomladati leta 1924 »Zadružna elektrarna«, ki je potem zaključila vse pogodbe in dela, ki so se izvedla z elektrifikacijo. Dalje: V letu 1924 je tov. B. izposloval za ureditve elektrifikacijskega načrta posojilo pri »Pokojninskem zavodu«, pri »Mestni hranilnici ljubljanski«, sklenil pogodbo z elektrarno na Fall glede daljnovoda, pogodil se s tovarno »Transformator« za krajevno omrežje in pričel z elektrifikacijskimi deli že oktobra leta 1924. Vse te ugotovitve ne navajamo v hvalo tov. B., ker to ni naš namen, ampak samo zato, da ugotovimo resnico in dejstvo, da je tudi tov. Blažek delal. Članek v »Marburgarci« govori dalje o načrtih glede vodovoda, tlakovanja cest itd. Prav vsi bomo sodelovali in podpirali izvedbo teh načrtov. Priporočiti pa ne bo odveč, da je vsakemu malo praktično mislečemu Ptujčanu znano, da je zgraditev vodovoda združena z ogromnimi finančnimi žrtvami. Naprava vodovoda se mora izvršiti radi polovične pocenitve sporedno s kanalizacijo. Tlakovanje cest se pa lahko izvrši šele po zgraditvi vodovoda in izpeljavi kanalizacije, ker je dvojno razkopavanje iz ekonomskih ozirov gotovo nepriljubljivo. Zaenkrat bo pa za vse to prav težko najti finančne viře. Meščanstvo bo v današnjih časih nemogoče še bolj davčno obremeniti. Potrebno bo delo in napor vseh, da se bo odstranilo velike zapreke. — Smatrali smo za potrebno dati gornja pojasnila dopisniku »M. Z.«, ker se bi pač tudi moral zavedati, da deluje v občinskem svetu **enotno Narodni blok** — s pridno pomočjo tudi ostalih obč. odbornikov izven bloka — ter bi smatrali vsak neutemeljen slavošpev kateremukoli članu bloka za ironijo, ki bi bila naperjena proti celotnemu bloku. Mislimo, da je dopisnik

»M. Z.« najmanje poklican k poskusu razbitja težko sklenjenega »Narodnega socij. bloka« v našim nemčurško-ogroženem Ptujju.

— **Vse člane NSSZ opozarjamo**, da se prodaja »Nova Pravda« v trafiki Petek in Maroh.

— **Občni zbor Ptujске podružnice NSSZ** se vrši meseca februarja. Vsi člani naj takoj poravnajo članarino, da bo lahko blagajnik podružnice podal na občnem zboru obračun za preteklo leto.

— **Opozarja se vse odbornike** podružnice NSSZ v Ptujju, da se vršijo redno prvo in tretjo sredo v mesecu seje, katerim imajo prisostvovati vsi odborniki, posebno sedaj, ko gre za volitve v Delavsko zbornico. Začetek vedno ob 8. uri zvečer in sicer v »Društvenem domu«.

Trbovlje.

— **Odpusti delavstva.** Trboveljska premogokopna družba je pričela odpuščati delavstvo. Odpušče motivira Trboveljska s tem, da ima njen premoženje premalo odjemalcev. Večina dosedaj odpuščenih delavcev spada med staroukrajence, oziroma take, ki so pri Trboveljski zaposleni že trideset let. Celo življenje so ti reveži garali za Trboveljsko, sedaj jih pa neusmiljeno meče na cesto, ne meneč se za to, da je njihova eksistenca ogrožena. Res je, da ima večina odpuščenih delavcev pokojnino, odmerjeno od bratovskih skladnic. Vendar je pa ta pokojnina tako malenkostna, da vsak berač tekem enega dopoldneva več nabere po hišah, kakor pa dobe ti reveži za celomeščno preživljanje. Pokojnina, odmerjena od bratovske skladnice znaša komaj od 16 do 50 kron na mesec. Upokojenci bi morali dobiti pokojnino prav za prav v zlatih kronah, a jo dobe v papirnatih valutah. Ureditve rudarskih pokojnin je gotovo neodložljiva. Priskočiti bi morala na pomoč država s primerno finančno akcijo in tudi Trboveljsko se bi moralo prijeti, da plača večji prispevek. Če ima Trboveljska milijonske vsote za takozvano »propagando«, potem bo morala imeti tudi milijonske vsote za ubogo delavstvo, ki ji je po trideset let služilo.

Zagorje ob Savi.

— **Podružnica NSSZ** ima v nedeljo 24. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih gostilne pri Dolinski vrvni občni zbor. Vabimo vse člane podružnice, da se tega občnega zbora polnoštevilno udeležijo, ker bo na njem poročal tudi delegat osrednjega vodstva iz Ljubljane.

— **Občni zbor krajevne organizacije NSSZ v Zagorju** se vrši v nedeljo, dne 31. januarja ob 4. uri popoldne v gostilni Jan.

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

Mož s krinko od jeze nalahno vzklikne. »Bill, ali je to resnica?«
»Milostivi gospod, za vsako besedo, ki sem jo povedal, jamčim.«
»Potem naj ničvredno žensko doletijo zaslužena kazen. Ha, moja naloga je sedaj edinole, da krivce kaznujem, nedolžno preganjane pa ščitim. Drugače je pa vsak občutek v mojem srcu zamrl, tu notri je tako puho, tako mrto, brezmejna tmina, kajti modre oči, cilj mojega življenja, so za vedno ugasnile.«

— **Zadnje besede je skoro nosišno zasepetal.** Bill jih ni razumel. Pač pa je opazil, da se v notranjščini njegovega strašnega gospodarja blje težak boj. Vendar pa se mož s krinko kmalu zopet umiri.

»V Italijo hoče lahkoživka odpotovati z ubogima žrtvama. Keđaj?«

»V najkrajšem času. Dan odhoda še ni določen.«

»In obe deklici nič ne slutita, kaka usoda ju čaka?«

»Iz vsega, kar smo zvedeli, izhaja, da sta prava angela, ne le kar se tiče lepote, marveč tudi glede neomadeževanosti.«

»Taki naj tudi ostaneta! Stojte tedaj pazno na straži ter me takoj obvestite, če dobite nova poročila o naklepih vraže ženske!«

»Se bo zgodilo, milostivi gospod!« reče Bill in odide.

Mož s krinko se zopet usede na stol. Toda topot se ne uda tihemu sanjarjenju. Z roko seže po pismu, katero je prejel pred nekaj urami. Bilo je od Jima ter je vsebovalo kratko poročilo o dogodkih v Londonu.

Jak odpre pismo. Oči se mu mrzlično svetijo, ustnice mu trepečejo. Potem pa čita s tihim glasom:

Milostivi gospod!

Morilec Jane Beatmoor je baron Hardy, ki je svojo krivdo že priznal.

Najbrže je barona izdal Clifford, katerega je nagnal iz hiše z bičem. Clifford, kateri je kljub našemu svarjenju zopet

vršil svoj posel pri drugem pustolovcu, je dobil svojo zasluženo kazen od Maggije. Lopova sem se pred smrtjo zasljal ter zvedel, da je lepo blondinka, po kateri smo že pred dalj časom s tako vneto poizvedovali, zvilbil baron z lopovskim trikrom v svojo hišo.

Mlada dama je še tisto noč pobegnila, baron Hardy je ni onečastil.

Prav željno že pričakujem Vaših nadaljnjih navodil.

V zvesti udanosti
Jim.

To pismo je mož s krinko pač dvajsetkrat prečital.

Da, njegova Ellena je bila čista, niti nenaden izbruh jeze niti ljubosumnost je ni zavedla k nepremišljenemu dejanju. Zadnji njegov dvom je zginil, žal prepozno. Saj je bil uverjen, da njegova Ellena ni več med živimi.

Kako strašne so bile njegove muke, ko je prejel pismo. Vsa grozna preteklost se je ozivala v njegovi duši. Zdelo se mu je, kot da ga je grozen udarec šele včeraj zadel.

Da, prepozno je — prepozno!

Barona je doletela usoda. Toda njega, strašnega maščevalca je zadel najstrašnejši udarec. Zgubil je svojo ljubljeno Elleno. Kaj mu pomagajo vsa grozna predbacivanja, ki si jih dela?

Kako pogosto se je pečal z mislijo, da bi bil bolj pravilno ravnal, če bi bil izvoljenki vse priznal, ko mu je udano slonela na prsih. Morda bi se bila tudi v tem slučaju odvrnila z grozo od njega, a ostalo bi vsaj še upanje. Mogel bi ji ljubezljivo prigovarjati, jo obsipati z vsemi mogočimi nežnostmi, in morda, — morda bi mu bila nazadnje vendarle odpustila. Saj ga je tako vroče, tako strastno ljubila, kot pač še nikdar ni ljubila deklica moža, ki si ga je sama izvolila. Sedaj je mrtva, — vse, vse je končano.

William je mislil na pismo, ki mu ga je poslala v slovo, in katero je na tako zagoneten način zginilo. Povsod ga je iskal, a nikjer našel. To ga je spravilo skoro ob razum. Zaman so bile nagrade, katere je ponujal; pismo se ni našlo.

Mož s krinko je bil trdno uverjen, da je sam zgubil pismo v svoji hiši. Seveda pa ni slutil, da je pismo našel Sampson, njegov oskrbnik, in ga tudi prebral.

S silo skuša sedaj pregnati moreče misli. Vendar zaman, znova se vedno povrnejo. Na vse pretege se trudi, da si znova predoči cilj svojega bivanja v tem kraju, iz-

slediti Terezo, nevarno kačo, ki je povzročila vso nesrečo. Zaman; njegove misli se vedno znova vračajo k njegovi izgubljeni izvoljenki, k Elleni, njegovi Elleni!

Zavržena ženska.

»Milostiva gospa, gospod Falconer čaka v prednji sobi.«

»Ah, pripelji ga hitro semkaj,« vzklikne lepa, mlada vdova, »končno — vendarle — že prav sita sem tega dolgočasnega življenja; sedaj bom šele pričela uživati veselje, ki ga nudi življenje.«

Pustolovec vstopi ter nežno in ljubezljivo pozdravi svojo lepo ljubico kot vedno, vendar pa bistrim očem gospe Glove ne ostane prikrito, da se zbirajo na čelu lahkoživca oblaki nejevolje.

»No, moj prijatelj, čemu pa si tako slabe volje, ali si zgubil pri igri, ali se ti je sicer kaj neprijetnega pripetilo?«

»Kakor se pač vzame, vsekakor sem pa nad nečim zelo razočaran ter mislim, da tudi tebe ta zadeva najbrže ne bo obdržala pri dobri volji.«

»Mene?« vpraša vdova začudeno.

»Da, dete moje, prav žal mi je, da te moram obvestiti, da moja dva prijatelja ne marata pristati na tvoje predloge, vsaj ne v obliki, kot si si jo zamislila.«

»Kako?« vzkripi vdova jezno. »Povem ti, Lionel, Ana in Mabel dobita še vse drugačne častilce kot sta tvoja domišljiva prijatelja.«

On skomizgne z rameni.

»To ti prav rad verjamem, dragica, toda ne zabi, da je vprašanje glede denarnih sredstev postalo pri nas precej pereče. In moja dva prijatelja ne marata niti beliča več dati, preden ne postaneta tvoji pastorki njuni ljubici.«

»Ah — postala sta nezaupna?«

»No, to ravno ne, toda nestrpna — menita, da se ju brez potrebe vleče za nos in hočeta sedaj za denar, ki sta ga potrošila, tudi nekaj imeti.«

Lepa vdova se zaničljivo nasmehne.

»No, vsaj jima naposled tega še ne morem prav posebno zameriti; toda, Lionel, ti si pač nekoliko neroden, najbrže jima nisi povedal, da se bodo njiju želje že tekom potovanja o prvi ugodni priliki izpolnile.«

»Vse sem jima povedal,« odvrne Lionel ozlovoljen, »obljubil sem jima celo, da se jima že na prvi večji postaji izročita obe deklici. Pa tudi to ni nič izdalo. Pripravljena sta dati potreben denar, celo še več kot si zahtevala, toda le pod pogojem, da postaneta deklici že sedaj tu v Kingstownu njuni ljubici.«

Priloga čisto trdno
Josip Petelinč
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.
Najugodnejši nakup
nogavic, žepnih robcev, brisalk, kloba, platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žlic, vilic, palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje in krojače, škarij za prikrivanje in za obrezovanje trt.

Gospa Glove skoči razburjena na noge. »Ne, tega ne storim, dasiravno bi mogla, tako ne postopajo kavalirji. Oba gospoda si hočeta pač le pridobiti naklonjenost svojih deklic in se potem odtegniti potovanju, to je nesramno, na kaj takega ne pristanim.«

Gospod Falconer prime lepo vdovo za roki ter jo potegne k sebi na divan.

»Stoj, dragica, topot moram pa svoji prijatelja braniti: prav radodarna sta celo, kar ti hočem takoj dokazati. Ne glede na to, da sta dala že naravnost ogromne vsote, sta mi izročila ček, obenem pa zahtevala od mene, da se s častno besedo zavzemem, da ti vrednostnega papirja ne izročim preje, dokler s tvojo pomočjo ne dosežeta naklonjenosti tvojih pastork. Na, poglej ček, glasi na 4000 funtov.«

Lepi vdovi zažare oči. Pozorno motri papir, potem ga pa vrne svojem ljubčku.

»Gospoda sta bila pač pripravljena, da bom več ali manj ugovarjala njihovim zahtevam.«

»Seveda, dragica!«

»Oh, potem prekličem svoje obdolžitve, ki so mi v razburjenosti ušle. Lionel, pritrđiti ti moram, da sta tvoja prijatelja plemenita človeka!«

»Tudi potne stroške hoče poravnati. Le pomisli, kaj bo potovanje stalo, zato se pač izplača, da vse podvzameš, da moja prijateljica končno dosežeta, kar želita, in da ne bodo še nadaljni izgovori potrebni.«

(Dalje prih.)

Lastnik in izdajatelj Rudolf Juvan, Ljubljana.
Urednik: Franjo Rupnik, Ljubljana.
Za »Zvezno tiskarno in knjigarno«
Alolfj Höfler v Ljubljani.

Mestna občina Ljubljana sporoča pretužno vest, da je danes preminul gospod

dr. Ljudevit Perič

advokat v Ljubljani

kateri je bil med leti 1921 in 1924 dvakrat ljubljanski mestni župan in je blagru naše občine posvečal vse svoje mlade sile.

Pogreb bo v soboto, dne 23. januarja 1926, ob pol 4. uri popoldne iz stanovanja, Miklošičeva cesta št. 16.

Preblagi pokojnik ostaja našemu mestu v najčastnejšem spominu!

V Ljubljani, dne 21. januarja 1926.

INSERIRAJTE
V
NOVI PRAVDI!

Najboljša kolesa in šivalni stroji
so edino
PETELINČEVI
znamke GRITZNER, ADLER, PHONIX
za dom, obrt in industrijo.
Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji, večletna garancija
JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Od dobrega najboljšje je švicarski pletilni stroj „Dubled“

ZVEZNA TISKARNA * LJUBLJANA
WOLFOVA ULICA ŠT. 1.

Izdeluje vsa tiskarska dela: knjige, brošure, časopise, tabele, plakate, pisma, razglednice, umetniške silke, note, trgovske in uradne kuverte, pisma, vizitke, koledarje, strojno numeriranje itd. po zmernih cenah